

главном долини Дунава и креће се преко Црног Мора и Каспијског Језера да продре у пустињу Кара Кум, и преко долине Херидуда у Иран, где је знаменита као „ветар од 120 дана“. Он има добре стране јер ублажава страховиту жегу и ослобађа земљу од заразних болести: тифуса, богиња и других, које бесне у мају и јуну. Та је струја и носилац етезија, јер се од Панонске Равнице огранци њени одвајају кроз долине Босне, Дрине и Мораве, продиру у долину Вардара и Струме, да се испред мало-азијатског копна састану са другом главном струјом. Ова полази јужно од Алпа, креће се преко долине Падана, дуж јадранске обале, свије испод Грчке на исток, према Кипру, а одатле преко Месопотамије ка Перзијанском Заливу. Трећа главна струја креће се од Шпаније на југоисток, преко Средиземног Мора, а од ушћа Нила кроз Египат и Црвено Море.

У јануару је извор донашања ваздушних маса у крајеве око источног Средиземног Мора унутрашњост Азије. Велика струја са многим бочним каналима хладнога ваздуха креће се од северног краја Каспијског Језера према Кавказу, а преко јерменске висоравни у Арабију и даље ка екватору. Друга главна струја креће се из централне Русије на југозапад, према Балканском Полуострву, и одатле према Јадранском и Егејском Мору. Острва Грчке покривена су непостојаним појасом неутралности, у смислу Бјеркнеса, а даља је неутрална тачка око Нилова ушћа. Сирија и Палестина имају претежно источне ветрове, а с тога доста оштре зиме.

То су најглавнији резултати ове важне расправе.

П. В.

Италијански атлас географских типова.¹ — Италијански „Војни Географски Институт“ дошао је на сретну идеју, да о својој 50 годишњици изда дело као што је „Атлас географских типова“ и да тај тежак посао повери научнику — на жалост већ покојном — као што је био Олинто Маринели. По својој основи и изради овој је атлас на част издавачу и аутору, а за општу географију од велике важности.

Атлас се састоји од 78 табла. На првој је увод, у којем је Маринели дао објашњења за лакше разумевање текста. На другој су списак свих табла и ковенционални знакови. 3.—46. табла обухватају морфолошке типове, а 47.—76. антропогеографске. Табла 77. садржи допуне разним типовима, које је аутор испустио из техничких разлога. На крају су (78. таб.) регистар назива и топографска имена алфабетским редом тако да су олакшани манипулисање и оријентација.

Свака се табла састоји из неколико исечака (размер: 1 : 25.000 и 1 : 50.000), који приказују сличне типове у разним италијанским областима. На овај су начин предочени један до другог типове слични, али просторно одвојени, а тим је изучавање знатно олакшано. Свакој табли у њеном доњем делу додане су примедбе, које објашњавају поједине типове.

Маринели је свестан, да дело оволиког обима не може остати без погрешака, јер понека једном човеку увек избегне, али је с друге стране радом једног човека очувана хомогеност дела, што је доста тешко при већем броју аутора.

Атлас је намењен наставницима и студентима университета, првима да олакша тумачење, другима разумевање, а има да објасни опште гео-

¹ Prof. Olinto Marinelli: L'Atlante dei tipi geografici Firenze 1922.

графске типове и да покаже у колико се они налазе на италијанском земљишту.

Од географских назива употребљавани су у првом реду они који су утврђени у Општој Географији. Где то није било могуће узети су термини из народног говора.

При детаљном проучавању појединих табла осети се каквих све непредвиђених подстрек пружају поједине слике. Нико то досада није боље осетио као сам Маринели. Стога он врло често износи своје мишљење о појединим питањима, али је при том врло опрезан. Стече се уверење као да је желео, да се његово мишљење не схвати као последња реч, већ као подстрек за даља размишљања. Кад се уз то не свргне с ума, да је аутору био ограничен простор, а да је ипак требало казати све најважније о појединим питањима, онда још јаче одскаче вредност овог првокласног дела. Ради тога нас и не чуди збијен стил, који иначе није особина ауторова.

Детаљан приказ и само ограниченог броја табла — а само би такав био користан — прешао би границе једне белешке. Стога ћемо се ограничити на једну замерку из карсне терминологије. Говорећи о Циркничком Језеру (табла 14. *Imubuti, voragini e campi carsici*) М. употребљава за наш назив понор италијански „*inghiottitoio*“, за еставелу такође „*estavella*“ и приписује јој двоструку функцију: некад абсорбује воду, а некед доводи воду из унутрашњости на површину. Трећи назив узет је из наше терминологије — „ропог“ — али му приписује сасвим другу функцију: он избацује воду. Очито је овде аутор мислио на „врело“. Али Маринели нигде не спомиње зашто је одступио од Цвијићеве терминологије, утврђене пред скоро 40 година, а добро познате не само из наше већ и из страних литература.

И. Синдик.

† **Ђузепе Рикиери.** — Родио се у Парденону 1861 год. Учитељи из Географије били су му Ђовани Маринели и Ђузепе Дала Ведова. Избор учитеља био је пресудан за његов будући рад, јер су поменути италијански географи ударили основе модерном научном географском раду у Италији. Најпре је био професор Техничкога Института у Милану, затим је предузео катедру географије у месинском универзитету, па је најзад 1903 год. прешао у Милан, где га је као универзитетског професора затекла смрт 10. фебруара 1926. године.

Рикиеров је рад доста разноврстан. Био је сарадник у познатом зборнику свога учитеља, Ђованиа Маринелија, где је приказао британска острва и германске области. Трудио се, да се дође до јединства у географској терминологији у опште и у транскрипцији топографских имена. У том правцу врло је често водио главну реч не само на италијанским него и на интернационалним конгресима. (*Sulla trascrizione e la pronunzia dei nomi geografici*, Atti VI. Congr. Internc. Londra 1895, Atti II. Conds Ital. Roma 1896, IX. Congès Intern. de Géogr. Compte rendu d. Travaux, t. III., Genève 1911, Atti X Congr. Intern. Geogr. Roma 1915). Његови радови о маринској терминологији задахнути су истим духом. (*Terminologia morfologica dei fondi oceanici*, Riv. Geogr. Ital., 1906, *Riesame dela terminologia italiana dela morfologia suboceanica* Ib. 1924. *Per gli accordi internazionali relativi alla terminologia suboceanica* Ib. 1924.). Нарочиту је пажњу обраћао педагогији у географији. Рикиери је један од првих у Италији примио Девисове морфолошке принципе. Његови морфолошки радови односе се понајвише на Италију